

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/318/2013
Identifikačné číslo spisu:	6213202933
Dátum vydania rozhodnutia:	23.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Švecová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6213202933.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnych veciach žalobcu Lawyer Partners a.s., IČO: 35 944 471, so sídlom v Bratislave, Prievozská 37, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Chabadová, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pri starej prachárni 13, proti žalovaným 1/ B. O., bývajúcemu v O., F. XXX, 2/ E. S., bývajúcemu v B. XXX, 3/ J. F., bývajúcemu vo Y. F., B. X. XX, 4/ E. H., bývajúcemu v L., D. X, 5/ C. F., bývajúcemu vo O., F. XXX, 6/ J. G., bývajúcemu v R. X, 7/ Y. J., bývajúcej v B. XX, 8/ Y. R., bývajúcemu vo Y. F., B. XX, 9/ H. R., bývajúcemu v X., J. XX, 10/ J. J., bývajúcemu vo Y. F., Z. XX, o zaplatenie peňažných súm, vedených na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 3 Ro 220/2013, 3 Ro 256/2013, 1 Ro 116/2013, 2 Ro 221/2013, 1 Ro 110/2013, 2 Ro 202/2013, 8 Ro 272/2013, 2 Ro 135/2013, 2 Ro 162/2013, 3 Ro 241/2013, o dovolaniach žalobcu proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. júla 2013 sp. zn. 13 Co 341/2013, z 5. augusta 2013 sp. zn. 17 Co 327/2013, z 1. júla 2013 sp. zn. 13 Co 363/2013, z 31. júla 2013 sp. zn. 13 Co 444/2013, z 15. augusta 2013 sp. zn. 17 Co 263/2013, z 31. júla 2013 sp. zn. 17 Co 217/2013, z 31. júla 2013 sp. zn. 17 Co 355/2013, z 9. septembra 2013 sp. zn. 14 Co 394/2013, z 15. augusta 2013 sp. zn. 13 Co 384/2013, z 5. septembra 2013 sp. zn. 16 Co 346/2013, takto

rozhodol:

Veci vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 6 Cdo 318/2013, 6 Cdo 322/2013, 6 Cdo 336/2013, 6 Cdo 348/2013, 6 Cdo 352/2013, 6 Cdo 354/2013, 6 Cdo 358/2013, 6 Cdo 366/2013, 6 Cdo 368/2013, 6 Cdo 376/2013, spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. 6 Cdo 318/2013.

Dovolania o d m i e t a .

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v záhlaví označenými uzneseniami potvrdil odvolaniami napadnuté prvostupňové uznesenia Okresného súdu Veľký Krtíš vo vyššie uvedených veciach, ktorými okresný súd zastavil konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za návrh na začatie konania [§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“)], keď zistil, že žalobca napriek riadnemu prevzatíu výzvy na zaplatenie súdneho poplatku a poučeniu o následkoch jeho nezaplatenia, súdny poplatok v sumách 16,50 € v určenej lehote 10 dní od doručenia výziev nezaplatil. Krajský súd sa nestotožnil s argumentom žalobcu, podľa ktorého mu okresný súd vyrubil súdny poplatok v rozpore s ustanovením § 13 zákona č. 71/1992 Zb., keď nesprávne posúdil právne účinky ním podaných návrhov. Uviedol, že príkaz vyplývajúci pre okresný súd z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. júna 2008 sp. zn. II. ÚS 148/2008 (ďalej len „Nález“), ktorý vyslovil porušenie základného práva žalobcu na súdnu ochranu neprijatím podania, sa týkal len podania z 24. júla 2006 urobeného žalobcom elektronickou formou a podpísaného zaručeným elektronickým podpisom, s dôrazom na to, že právne účinky tohto podania zostanú zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania. Dospel k záveru, že splnenie príkazu vyplývajúceho z Nálezu, aby okresný súd o podaní žalobcu konal podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a pripísal mu účinky, ako keby bolo podané v roku 2006, vyžaduje od žalobcu preukázať, že návrhy na začatie konania doručené okresnému súdu v roku 2013, sú totožné s návrhmi doručenými okresnému súdu v roku 2006, čo však žalobca nesplnil. Okresný súd postupoval preto správne, keď podania žalobcu doručené súdu 11. marca 2013 zapísal ako nové návrhy na začatie konania a neakceptoval tvrdenie žalobcu o nemožnosti vyrubiť súdny poplatok pre uplynutie lehoty uvedenej v § 13 zákon č. 71/1992 Zb. Dospel k správne úsudku, podľa ktorého podaním návrhov došlých na súd 11. marca 2013 vznikla žalobcovi poplatková povinnosť a správne konania pre nesplnenie si tejto povinnosti zastavil. Okresný súd týmto postupom neodňal žalobcovi možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odvolaniami napadnuté uznesenia okresného súdu preto podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil. Obranu žalobcu spočívajúcu v tom, že po rozhodnutí ústavného súdu originálne DVD nosiče s pôvodnými návrhmi z roku 2006 nemohol jednotlivým všeobecným súdom predložiť, lebo boli priložené k jeho ústavným sťažnostiam a následne zaslané v Európskemu súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, považoval za nenáležitú. Poukázal na to, že už Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí z 25. septembra 2012, konajúc o sťažnosti č. 50645/2008, reagoval na tento argument žalobcu. Skonštatoval, že vo formulári sťažnosti ako aj v iných dokumentoch súdu je výslovne uvedené, že sa súdu nemajú predkladať originály dokumentov na účely individuálnej sťažnosti a že napriek tejto inštrukcii žalobca k svojmu podaniu priložil originálne DVD nosiče a o ich vrátenie nepožiadala, jeho argument o nemožnosti predložiť tieto DVD nosiče všeobecným súdom je preto neudržateľný (bod 38 odôvodnenia rozhodnutia).

Proti týmto uzneseniam odvolacieho súdu podal včas dovolania žalobca. Uviedol, že konajúce súdy mu zastavením konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, hoci k tomu neboli splnené zákonné podmienky, odňali možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Naďalej trval na svojom tvrdení, že podania, ktoré boli súdu prvého stupňa doručené 11. marca 2013, nie sú žiadnym novým návrhom na začatie konania, ale že ide o písomné vyhotovenia toho podania, o ktorom ústavný súd rozhodol v citovanom náleze. V zmysle Nálezu zostali preto zachované právne účinky ku dňu jeho pôvodného podania, t. j. ku dňu 24.7.2006, čo však súdy nerešpektovali. V tejto súvislosti poukázal na to, že prvostupňový aj odvolací súd na jednej strane popierajú totožnosť oboch podaní (z roku 2013 a 2006), na druhej strane aj v roku 2013 akceptujú plnú moc majúcu časovú a vecnú väzbu na podanie z roku 2006. Nesúhlasil so záverom konajúcich súdov, že je jeho povinnosťou preukazovať, že podania z roku 2013 sú totožné s tými, ktoré boli podané v roku 2006. Nemožno totiž od neho žiadať splnenie tých povinností, ktoré by nemal, keby okresný súd jeho práva neporušil. Práve naopak, bolo povinnosťou okresného súdu prijať také opatrenia, aby v prípade potreby vedel posúdiť, ktoré návrhy odmietol prijať (napríklad zapísať si úradným záznamom identifikačné údaje o DVD nosiči). So zreteľom na Nález bolo v danom prípade potrebné vychádzať z toho, že ním podané návrhy v roku 2013 boli v súlade so zákonom podané už v roku 2006. Súdny poplatok za návrh na začatie konania pre uplynutie lehoty uvedenej v § 13 zákon č. 71/1992 Zb. preto už nebolo možné vyrubiť. Ak napriek tomu bolo konanie zastavené z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, má postup súdov za následok odňatie možnosti pred súdom konať. Z uvedených dôvodov navrhol napadnuté uznesenia krajského súdu a tiež ním potvrdené uznesenia súdu prvého stupňa zrušiť a veci vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 112 ods. 1 O.s.p. v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

S prihliadnutím na totožnosť predmetu konania, totožnosť v osobe dovolateľa a skutkovú i právnu súvislosť obsahu dovolaní vo veciach vedených tunajším súdom pod sp. zn. 6 Cdo 318/2013, 6 Cdo 322/2013, 6 Cdo 336/2013, 6 Cdo 348/2013, 6 Cdo 352/2013, 6 Cdo 354/2013, 6 Cdo 358/2013, 6 Cdo 366/2013, 6 Cdo 368/2013, 6 Cdo 376/2013 rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačí súd“), aplikujúc ustanovenie § 112 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p. tak, že predmetné veci spojil do jedného spoločného konania ako je to uvedené v prvom výroku tohto rozhodnutia.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podal včas žalobca zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tieto opravné prostriedky smerujú proti rozhodnutiam, proti ktorým ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V predjednávaných veciach smerujú dovolania proti uzneseniam odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. Dovolateľom napadnuté uznesenia ale nevykazujú znaky niektorého z nich, preto jeho dovolania podľa § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. prípustné nie sú.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolaní preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru žalobcu mu postupom súdov bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť realizovať procesné oprávnenia priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O prípad odňatia možnosti pred súdom konať ide tiež vtedy, ak súd zastaví konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb., hoci pre tento postup nebol zákonný dôvod (R 50/1997).

So zreteľom na uvedené dovolačí súd skúmal, či pre zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, boli v danom prípade dané procesné predpoklady.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti.

Podľa § 10 ods. 1 prvá a druhá veta zákona č. 71/1992 Zb. ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

V preskúmvanej veci žalobca argumentoval tým, že okresnému súdu doručil opätovne podania, o ktorých rozhodol ústavný súd citovaným Nálezom a keďže v zmysle Nálezu účinky podania zostali zachované ku dňu jeho podania, t. j. ku dňu 27. júla 2006, vzhľadom na uplynutie trojročnej lehoty uvedenej v § 13 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb., mu už nemožno súdny poplatok za návrh na začatie konania vyrubiť.

Dovolací súd sa s uvedenými argumentmi žalobcu nestotožňuje.

Z citovaného Nálezu ústavného súdu vyplýva, že žalobca podal v roku 2006 právne účinným spôsobom návrh na začatie konania v elektronickej podobe a treba rešpektovať právne účinky, ktoré toto podanie vyvolalo. Vyplýva z neho ale aj to, že príkaz okresnému súdu opätovne sa zaoberať podaním sťažovateľa (žalobcu) ako návrhom na začatie konania a postupovať vo vzťahu k nemu podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, sa týka výlučne podania z 24. júla 2006 urobeného žalobcom elektronicou formou a podpísaného zaručeným elektronicým podpisom. Základným predpokladom pre naplnenie tohto príkazu je, že žalobca po rozhodnutí ústavného súdu znova predloží okresnému súdu toto pôvodné podanie. To znamená, že žalobcu zaťažovala povinnosť okresnému súdu opätovne doručiť podanie z 24. júla 2006 urobené elektronicou formou a podpísané zaručeným elektronicým podpisom (nie iné podanie). Z obsahu spisu však zjavne vyplýva, že žalobca tak neurobil. Ničím nedoložil, že podanie doručené súdu v roku 2013 je identické s tým podaním doručeným súdu na DVD nosiči v roku 2006, na ktoré sa vzťahuje Nález a ním vyslovený príkaz ústavného súdu vychádzať z toho, že podanie bolo doručené s účinkami pôvodného doručenia (napr. predložením pôvodného sprievodného listu k návrhu so základnou identifikáciou jednotlivých vecí). Sám v reakcii na list okresného súdu Spr. 492/2008 z 5. februára 2013 uviedol, že originály DVD nosičov s pôvodnými návrhmi z roku 2006 nemôže všeobecným súdom predložiť, lebo boli priložené k jeho ústavným sťažnostiam a následne zaslané Európskemu súdu pre ľudské práva v Štrasburgu.

Nemožnosť predložiť pôvodné dokumenty v danom prípade nespôsobili súdy tak, ako sa to snažil interpretovať žalobca. Ústavný súd a ani európsky súd netrvali na tom, aby žalobca priložil k sťažnostiam originály dokumentov. Práve naopak, už vo formulári sťažnosti podávanej na európsky súd sa výslovne uvádza, že sa súdu nemajú predkladať originály dokumentov na účely individuálnej sťažnosti. Ak žalobca napriek tejto inštrukcii k sťažnosti priložil originálne DVD nosiče a o ich vrátenie nepožiadaval, sám svojim konaním zavinil, že nedokázal okresnému súdu predložiť jeho pôvodné podanie z 24. júla 2006. Za tejto situácie nemožno konajúcim súdom vyčítať, že podania žalobcu datované 20. júla 2006 doručené okresnému súdu až 11. marca 2013, nepovažovali za totožné s podaním, o ktorom rozhodoval ústavný súd a že nevychádzali v zmysle Nálezu z toho, že tieto podania boli doručené okresnému súdu s účinkami pôvodného doručenia. Krajský súd dospel k správne mu záveru, že poplatková povinnosť žalobcu vznikla podaním návrhov dňa 11. marca 2013 a teda, že trojročná lehota na vyrubenie súdneho poplatku uvedená v § 13 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. neuplynula. Vzhľadom na nerešpektovanie výziev na zaplatenie súdneho poplatku, boli splnené predpoklady pre zastavenie konania (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.). Postup okresného súdu, ktorý konania zastavil a krajského súdu, ktorý tieto rozhodnutia potvrdil, bol v súlade so zákonom, z ktorého dôvodu nemohlo dôjsť k znemožneniu realizácie procesných oprávnení žalobcu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Keďže v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady tvrdenej dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaných dovolaní nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolania podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky im však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodali návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.